

SENÁT

PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

14. funkční období

9

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb.,
o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů,
a některé další zákony

Lhůta pro projednání Senátem
uplyne 10. prosince 2022

(Navazuje na sněmovní tisk č. 301
z 9. volebního období PS PČR)

2022

ZÁKON

ze dne 2022,

kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o důchodovém pojištění

Čl. I

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 289/1997 Sb., zákona č. 224/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 188/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 264/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 85/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 405/2006 Sb., zákona č. 152/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 178/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 108/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 135/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 220/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 348/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 314/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 463/2012 Sb., zákona č. 267/2013 Sb., zákona č. 274/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 182/2014 Sb., zákona č. 183/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 212/2016 Sb., zákona č. 213/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 148/2017 Sb., zákona č. 150/2017 Sb., zákona č. 203/2017 Sb., zákona č. 259/2017 Sb., zákona č. 310/2017 Sb., zákona č. 191/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 244/2019 Sb., zákona č. 315/2019 Sb., zákona č. 469/2020 Sb., zákona č. 540/2020 Sb., zákona č. 323/2021 Sb., zákona č. 330/2021 Sb. a zákona č. 221/2022 Sb., se mění takto:

1. V § 34 se za odstavec 6 vkládá nový odstavec 7, který zní:

„(7) Pokud pojištěnec, jehož důchodový věk se stanoví podle § 37e, splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a v období od vzniku nároku na starobní důchod do dosažení důchodového věku stanoveného podle § 32 vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod, procentní výměra starobního důchodu se za dobu této výdělečné činnosti podle odstavce 2 nezvyšuje a doba této výdělečné činnosti se přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod. Vykonával-li pojištěnec

uvedený ve větě první v období uvedeném ve větě první výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod v plné výši nebo ve výši poloviny, zvýšení procentní výměry podle odstavce 3 nebo 4 nenáleží. Pro zvýšení procentní výměry za dobu výdělečné činnosti vykonávané po dosažení důchodového věku stanoveného podle § 32 platí ustanovení odstavců 2 až 4 a 6 obdobně.“.

Dosavadní odstavec 7 se označuje jako odstavec 8.

2. V § 34a odst. 1 se slova „odst. 1, 2 nebo 3“ nahrazují slovy „odst. 1 až 4“.
3. V části čtvrté hlavě první se za díl čtvrtý vkládá nový díl pátý, který včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 52 a 53 zní:

„D í l p á t ý

Zvláštní ustanovení o důchodovém věku zdravotnických záchranářů

§ 37d

(1) Ustanovení tohoto dílu se vztahují na pojištěnce, kteří v zaměstnání zdravotnického záchranáře odpracovali aspoň 4 400 směn.

(2) Zaměstnáním zdravotnického záchranáře se rozumí zaměstnání, v němž jsou po 31. prosinci 1992 vykonávány práce člena výjezdové skupiny zdravotnické záchranné služby⁵²⁾, operátora zdravotnického operačního střediska a pomocného operačního střediska zdravotnické záchranné služby a záchranáře horské služby (dále jen „zdravotnický záchranář“).

(3) Směnou v zaměstnání zdravotnického záchranáře se rozumí 8 hodin výkonu práce zdravotnického záchranáře. Počet směn v zaměstnání zdravotnického záchranáře se stanoví způsobem uvedeným v zákoně o organizaci a provádění sociálního zabezpečení⁵³⁾.

§ 37e

(1) Důchodový věk pojištěnce uvedeného v § 37d se stanoví tak, že od důchodového věku stanoveného podle § 32 se odečte 30 kalendářních měsíců za prvních 4 400 směn odpracovaných v zaměstnání zdravotnického záchranáře a 1 kalendářní měsíc za každých dalších 74 směn odpracovaných v zaměstnání zdravotnického záchranáře a za důchodový věk se považuje věk dosažený v posledním odečteném kalendářním měsíci v den, který se číslem shoduje se dnem narození pojištěnce; neobsahuje-li takto určený kalendářní měsíc takový den, považuje se za důchodový věk ten věk, který je dosažen v posledním dni posledního odečteného měsíce.

(2) Podle odstavce 1 lze odečíst nejvýše 60 kalendářních měsíců.

⁵²⁾ § 13 zákona č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě.

⁵³⁾ § 37 odst. 3 a 4 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“.

4. V § 58 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29, a starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 61a odst. 1 a který nebyl zvýšen podle § 61a odst. 2 věty druhé, a pojištěnec ve lhůtě uvedené v § 61a odst. 2 větě třetí požádal o přiznání starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29, a zároveň o zvýšení za vychované dítě podle § 34a, přičte se pro účely posouzení výše těchto důchodů zvýšení za vychované dítě k procentní výměře obou těchto důchodů. Je-li starobní důchod, na který vznikl nárok podle § 61a odst. 1, s přičtením zvýšení za vychované dítě podle věty první vyšší, náleží tento důchod ode dne souběhu v takto upravené výši; tím není dotčeno právo pojištěnce požádat o zvýšení za vychované dítě podle § 61a odst. 2 věty druhé za období ode dne vzniku nároku na tento důchod do dne tohoto souběhu.“.

5. V § 59 odst. 2 se za slova „tento důchod (§ 34 odst. 2 a § 36 odst. 2)“ vkládají slova „nebo za vychované dítě (§ 34a)“, slova „tento důchod, a je-li“ se nahrazují slovy „tento důchod a zvýšení za vychované dítě, a je-li“, slova „tohoto důchodu“ se zrušují a slova „tento důchod a jedné“ se nahrazují slovy „tento důchod a zvýšení za vychované dítě a jedné“.

6. V § 61a se na konci odstavce 2 doplňují věty „Výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle odstavce 1, se na žádost zvýší ode dne, od něhož starobní důchod podle odstavce 1 náleží, podle § 34a. Žádost o zvýšení starobního důchodu za vychované dítě podle věty druhé se podává nejpozději do 2 let ode dne vzniku nároku na starobní důchod podle odstavce 1; nebyla-li tato žádost podána v této lhůtě, zvýšení za vychované dítě nenáleží.“.

7. V části čtvrté se doplňuje hlava osmá, která včetně nadpisu zní:

„HLAVA OSMÁ

SNÍŽENÍ STAROBNÍCH DŮCHODŮ NĚKTERÝM PŘEDSTAVITELŮM KOMUNISTICKÉHO REŽIMU

§ 67d

(1) Ustanovení této hlavy se vztahují na představitele komunistického režimu, za které se pro účely tohoto zákona považují pojištěnci, kteří v období od 25. února 1948 do 17. listopadu 1989 byli

- a) členem nebo kandidátem Ústředního výboru Komunistické strany Československa nebo Ústředního výboru Komunistické strany Slovenska,
- b) vedoucím tajemníkem krajských, okresních nebo obvodních výborů Komunistické strany Československa nebo Komunistické strany Slovenska,
- c) členem vlády Československé republiky, Československé socialistické republiky, České socialistické republiky nebo Slovenské socialistické republiky,
- d) předsedou Národního shromáždění Československé republiky, Národního shromáždění Československé socialistické republiky, Federálního shromáždění Československé socialistické republiky, České národní rady nebo Slovenské národní rady,

- e) předsedou nebo primátorem národních výborů, jde-li o zemské národní výbory, ústřední národní výbory, krajské národní výbory, Národní výbor hlavního města Prahy, okresní národní výbory, národní výbory měst Brno, Plzeň a Ostrava a obvodní národní výbory v krajských městech a v hlavním městě Praze,
- f) předsedou Nejvyššího soudu Československé republiky, Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky, Nejvyššího soudu České socialistické republiky nebo Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky,
- g) generálním prokurátorem Československé republiky, Československé socialistické republiky, České socialistické republiky nebo Slovenské socialistické republiky nebo hlavním vojenským prokurátorem,
- h) plukovníkem nebo generálem působícím v Hlavní politické správě ministerstva národní obrany nebo federálního ministerstva národní obrany, politické správě vojenského okruhu, útvaru Vojenské kontrarozvědky jako složky Státní bezpečnosti nebo Zpravodajské správy Generálního štábu Československé lidové armády a jejich předchůdců,
- i) plukovníkem nebo generálem zařazeným ve Sboru národní bezpečnosti, vojsku ministerstva vnitra, Pohraniční strážci nebo Sboru nápravné výchovy a předchůdcích těchto útvarů (složek), nebo
- j) členem Hlavního štábu Lidových milicí,
dále jen „představitel“.

(2) Za představitele se nepovažuje osoba, která

- a) byla účastna rehabilitace podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, nebo podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů,
- b) má nárok na příplatek k důchodu nebo na zvláštní příspěvek k důchodu podle zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo na příplatek k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální, ve znění pozdějších předpisů,
- c) je držitelem osvědčení o účasti na národním boji za osvobození podle § 8 odst. 1 zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního odboje za osvobození,
- d) byla vojákem, který byl na základě dobrovolnosti reatestován a shledán způsobilým konat dále službu podle § 165 odst. 7 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, nebo
- e) je držitelem osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu podle § 6 zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu.

(3) Podmínkou snížení procentní výměry starobního důchodu představiteli je, že představitel byl zařazen do seznamu představitelů vypracovaného podle zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení Ústavem pro studium totalitních režimů (dále jen „seznam představitelů“) a že Ústav pro studium totalitních režimů vydal podle zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení potvrzení o funkci představitel a době výkonu funkce.

§ 67e

(1) Byl-li starobní důchod přiznán ode dne, který spadá do období po 29. únoru 2024, procentní výměra starobního důchodu stanovená podle § 34 až 36 se sníží o 300 Kč za každý

i započatý rok doby, po kterou pojištěnec byl představitelem. Rokem této doby se pro účely této hlavy rozumí 365 kalendářních dnů.

(2) Vznikl-li po 29. únoru 2024 nárok na starobní důchod podle § 61a, sníží se procentní výměra tohoto starobního důchodu náležející podle § 61a odst. 2 obdobně podle odstavce 1.

(3) Podle odstavců 1 nebo 2 se nesnižují starobní důchody, jejichž procentní výměra nepřesahuje částku nejnižší procentní výměry stanovenou podle § 8 odst. 2 a odst. 3 písm. a) a d) zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu, platnou pro důchody přiznávané v roce, do něhož spadá den, od něhož se důchod přiznává podle odstavce 1 nebo náleží podle odstavce 2. Jde-li o důchod uvedený v odstavci 2, použije se částka stanovená podle § 8 odst. 3 písm. a) zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu. Pro účely stanovení částky podle věty první se nepřihlíží ke zvýšení vyplácených důchodů v mimořádném termínu, pokud by k tomuto zvýšení došlo v kalendářním roce, do něhož spadá den, od něhož se starobní důchod přiznává nebo náleží.

(4) Procentní výměra starobního důchodu po snížení podle odstavců 1 nebo 2 nesmí být nižší než částka uvedená v odstavci 3.

(5) Přiznává-li se podle právních předpisů Evropské unie nebo podle mezinárodní smlouvy starobní důchod vypočtený podle poměru dob pojištění získaných v České republice k celkové získané době pojištění, sníží se podle odstavců 1 až 4 nejprve procentní výměra důchodu stanovená podle celkové získané doby pojištění a poté se takto snížená procentní výměra důchodu vynásobí koeficientem stanoveným jako poměr dob získaných v České republice ke dni přiznání starobního důchodu k celkové získané době pojištění k témuž dni. Jde-li o starobní důchod podle odstavce 2, postupuje se obdobně podle § 67f odst. 7.

§ 67f

(1) Byl-li starobní důchod přiznán ode dne, který spadá do období před 1. březnem 2024, sníží se procentní výměra starobního důchodu náležející ke dni 29. února 2024 o 300 Kč za každý i započatý rok doby, po kterou byl pojištěnec představitelem.

(2) Podle odstavce 1 se nesnižují starobní důchody, které nepřesahují částku nejnižší procentní výměry stanovené podle § 8 odst. 2 a odst. 3 písm. a) a d) zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu, platnou pro důchody přiznávané v roce, do něhož spadá den, od něhož se důchod snižuje podle odstavce 5. Nejde-li o důchod přiznaný podle § 31, použije se vždy částka stanovená podle § 8 odst. 3 písm. a) zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu.

(3) Procentní výměra starobního důchodu po snížení podle odstavce 1 nesmí být nižší než částka nejnižší procentní výměry stanovená podle § 8 odst. 2 a odst. 3 písm. a) a d) zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu, platná pro důchody přiznávané v roce 2024, pokud splátka důchodu, od níž se důchod snižuje, spadá do roku 2024, a pro důchody přiznávané v roce 2025, pokud splátka důchodu, od níž se důchod snižuje, spadá do roku 2025.

(4) Pro účely postupu podle odstavců 2 a 3 se nepřihlíží ke zvýšení vyplácených důchodů v mimořádném termínu, pokud by k tomuto zvýšení došlo v kalendářním roce, do něhož spadá den, od něhož se starobní důchod snižuje.

(5) Byl-li seznam představitelů předán plátcí důchodů do 31. srpna 2023, popřípadě byl-li doplněk tohoto seznamu předán plátcí důchodů do 31. prosince 2023, provede se snížení od splátky důchodu splatné v březnu 2024. Byl-li doplněk tohoto seznamu předán plátcí důchodů v období od 1. ledna 2024 do 31. prosince 2024, provede se snížení od splátky důchodu splatné ve třetím kalendářním měsíci následujícím po kalendářním měsíci, v němž byl doplněk předán plátcí důchodů; přitom se vychází z výše procentní výměry důchodu náležející k poslednímu dni kalendářního měsíce, který bezprostředně předchází kalendářní měsíc, od něhož se snížení provádí.

(6) Je-li starobní důchod, který se snižuje podle odstavce 1, vyplácen v souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem, stanoví se snížení z té částky procentní výměry starobního důchodu, která by náležela ke dni, od něhož se snížení provádí, bez úpravy výše starobního důchodu pro tento souběh a poté se výše důchodů upraví podle § 59 vzhledem k nové výši procentní výměry starobního důchodu.

(7) Vyplácí-li se podle právních předpisů Evropské unie nebo podle mezinárodní smlouvy starobní důchod vypočtený podle poměru dob pojištění získaných v České republice k celkové získané době pojištění, vynásobí se pro účely snížení procentní výměry částka 300 Kč koeficientem stanoveným jako poměr dob pojištění získaných v České republice ke dni přiznání starobního důchodu k celkové získané době pojištění k témuž dni.

§ 67g

Je-li důsledkem postupu podle § 56 odst. 1 snížení procentní výměry starobního důchodu podle této hlavy v neprospěch pojištěnce, nepovažuje se rozdíl mezi výší vypláceného starobního důchodu a výší starobního důchodu, která měla náležet po snížení, za přeplatek na důchodu.“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Splnil-li pojištěnec před 1. lednem 2023 podmínky pro stanovení důchodového věku uvedené v § 37d a 37e zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a starobní důchod mu nebyl přiznán ode dne, který spadá do období před 1. lednem 2023, považuje se za důchodový věk tohoto pojištěnce věk, kterého dosáhl v den 1. ledna 2023, je-li důchodový věk stanovený podle § 32 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, vyšší.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

Čl. III

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 590/1992 Sb., zákona č. 37/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 93/1998 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 133/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona

č. 159/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 411/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 265/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 518/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 453/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 405/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 152/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 177/2011 Sb., zákona č. 180/2011 Sb., zákona č. 220/2011 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 348/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 366/2011 Sb., zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 274/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 313/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 136/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 251/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 317/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 213/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 148/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 195/2017 Sb., zákona č. 203/2017 Sb., zákona č. 259/2017 Sb., zákona č. 310/2017 Sb., zákona č. 92/2018 Sb., zákona č. 335/2018 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 164/2019 Sb., zákona č. 228/2019 Sb., zákona č. 315/2019 Sb., zákona č. 255/2020 Sb., zákona č. 540/2020 Sb., zákona č. 261/2021 Sb., zákona č. 270/2021 Sb., zákona č. 323/2021 Sb., zákona č. 330/2021 Sb., zákona č. 216/2022 Sb. a zákona č. 221/2022 Sb., se mění takto:

1. V § 35a odst. 4 písm. d) se slova „a 3“ nahrazují slovy „až 4“ a číslo „30“ se nahrazuje číslem „45“.
2. V § 35a odst. 8 větě druhé se slovo „ministerstva“ nahrazuje slovy „České správy sociálního zabezpečení“.
3. V § 37 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který včetně poznámky pod čarou č. 88 zní:

„(4) Zaměstnavatel, který zaměstnává zaměstnance, kteří vykonávají práce člena výjezdové skupiny zdravotnické záchranné služby⁸⁸⁾, operátora zdravotnického operačního střediska a pomocného operačního střediska zdravotnické záchranné služby a záchranáře horské služby (dále jen „zdravotnický záchranář“), dále vede pro účely stanovení důchodového věku podle § 37e zákona o důchodovém pojištění o těchto zaměstnancích

- a) jejich seznam,
- b) evidenci o době výkonu prací zdravotnického záchranáře v jednotlivých směnách a v jednotlivých kalendářních měsících; doba výkonu těchto prací v kalendářním měsíci se stanoví v celých hodinách, přičemž zbytek minut nižší než 60 se považuje za 1 hodinu,
- c) počet směn v zaměstnání zdravotnického záchranáře podle § 37d odst. 2 a 3 zákona o důchodovém pojištění v kalendářním roce; tento počet směn se stanoví tak, že se úhrn hodin výkonu prací zdravotnického záchranáře v jednotlivých kalendářních měsících vydělí 8, přičemž zbytek hodin nižší než 8 se považuje za 1 směnu;

zaměstnavatel vystavuje potvrzení o údajích podle písmene c) na předepsaných tiskopisech. Zaměstnavatel je povinen toto potvrzení předložit příslušnému orgánu sociálního zabezpečení spolu s evidenčním listem postupem podle § 39 nebo na výzvu tohoto orgánu podle § 39. Zaměstnavatel je dále povinen vyhotovit stejnopisy tohoto potvrzení a občanu předat stejnopis tohoto potvrzení spolu se stejnopisem evidenčního listu; pro stejnopisy tohoto potvrzení platí § 38 odst. 5 obdobně.

⁸⁸⁾ § 13 zákona č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě.“.

Dosavadní odstavce 4 až 9 se označují jako odstavce 5 až 10.

4. V § 37 odst. 7 až 9 se slova „odstavce 5“ nahrazují slovy „odstavce 6“.
5. V § 37 odst. 10 se slova „uvedené v § 39 odst. 1 větě první“ nahrazují slovy „ , v jejímž obvodu je útvar zaměstnavatele, ve kterém je vedena evidence mezd“.
6. Za § 37 se vkládá nový § 37a, který zní:

„§ 37a

(1) Zaměstnavatelé jsou povinni vystavit na předepsaných tiskopisech potvrzení podle § 37 odst. 4 písm. c) o počtu směn v zaměstnání zdravotnického záchranáře vykonávaném v období od 1. ledna 1993 do 31. prosince 2022 a toto potvrzení do 31. prosince 2024 předložit příslušnému orgánu sociálního zabezpečení postupem podle § 39 a zároveň předložit zaměstnanci stejnopis tohoto potvrzení; pro tento stejnopis platí obdobně postup podle § 38 odst. 5. Povinnosti podle věty první mají i bývalí zaměstnavatelé s tím, že bývalému zaměstnanci nepředkládají stejnopis potvrzení. Evidence o počtu těchto směn se považuje za záznam podle § 35a.

(2) Občan může požádat do 31. prosince 2024 o vystavení potvrzení podle odstavce 1. Zaměstnavatel je povinen toto potvrzení vystavit a předložit do 30 dnů ode dne obdržení žádosti občana.“.

7. V § 54 odst. 3 písm. g) se slova „až 3“ nahrazují slovy „až 4“ a na konci textu písmene g) se doplňují slova „a 4“.
8. V § 54 odst. 3 písm. h) se slova „2, 3 nebo 8“ nahrazují slovy „2 až 4 nebo 9“.

9. V § 54 odst. 3 písm. i) se text „odst. 8“ nahrazuje textem „odst. 9“.
10. V § 54 odst. 3 písm. k) se na konci textu slovo „nebo“ zrušuje.
11. V § 54 se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena m) a n), která znějí:
„m) nepředloží příslušnému orgánu sociálního zabezpečení ve stanovené lhůtě potvrzení podle § 37a odst. 1, nebo
n) nevydá občanu na jeho žádost ve stanovené lhůtě ani po písemném upozornění orgánu sociálního zabezpečení stejnopis potvrzení podle § 37a odst. 2.“
12. V § 54 odst. 6 písm. b) se slova „nebo l)“ nahrazují slovy „ , l) nebo n)“.
13. V § 54 odst. 6 písm. e) se slova „a j)“ nahrazují slovy „ , j) a m)“.
14. Část sedmá včetně nadpisu zní:

„ČÁST SEDMÁ

POSTUPY KE SNÍŽENÍ DŮCHODŮ NĚKTERÝM PŘEDSTAVITELŮM KOMUNISTICKÉHO REŽIMU

§ 113

(1) Ústav pro studium totalitních režimů (dále jen „Ústav“) vypracuje seznam představitelů komunistického režimu uvedených v § 67d zákona o důchodovém pojištění (dále jen „seznam představitelů“) a tento seznam předá v elektronické podobě do 31. srpna 2023 všem plátcům důchodů. Do seznamu představitelů se nezařazují osoby uvedené v § 67d odst. 2 zákona o důchodovém pojištění.

(2) Seznam představitelů obsahuje jméno a příjmení představitelů komunistického režimu uvedených v 67d zákona o důchodovém pojištění (dále jen „představitel“), datum narození, rodné číslo, funkce podle § 67d odst. 1 zákona o důchodovém pojištění a dobu výkonu těchto funkcí.

(3) Představitele je možné dodatečně zařadit do seznamu představitelů jen do 31. prosince 2024. Vyřazení ze seznamu představitelů a změnu údajů v seznamu, které nejsou v neprospěch pojištěnce, lze provést kdykoliv. Zařazení, vyřazení a změnu údajů předává Ústav plátcům důchodů v elektronické podobě.

§ 114

(1) Funkce představitele a doba výkonu funkce představitele se prokazuje potvrzením o funkci představitele (dále jen „potvrzení o funkci“), které vydává Ústav. Potvrzení o funkci se vydává o představitelích, kteří jsou zařazeni do seznamu představitelů.

(2) Potvrzení o funkci musí obsahovat:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení a titul představitele,
- b) datum a místo narození,
- c) rodné číslo,
- d) údaj o funkcích představitele a o době jejich výkonu,
- e) označení podkladů, z nichž Ústav vycházel při vystavení potvrzení,
- f) otisk razítka Ústavu, datum vystavení a podpis pověřeného zaměstnance Ústavu.

(3) Potvrzení o funkci zašle Ústav plátcům důchodů do 31. prosince 2023. V případě dodatečného zařazení do seznamu představitelů podle § 113 odst. 3 zašle Ústav plátcům důchodů potvrzení o funkci neprodleně po tomto zařazení. V případě změny údajů zašle Ústav plátcům důchodů neprodleně nové potvrzení o funkci. Dojde-li k vyřazení osoby ze seznamu představitelů, informuje o tom Ústav neprodleně plátce důchodů; tímto vyřazením pozbývá potvrzení o funkci platnosti.

(4) Potvrzení o funkci a informaci o vyřazení ze seznamu představitelů zasílá Ústav plátcům důchodů dohodnutým způsobem. Potvrzení o funkci se představitelům nedoručuje.

(5) Plátce důchodů je potvrzením o funkci vázán. Pokud však plátce důchodu v řízení o snížení důchodu zjistí, že by potvrzení o funkci mohlo být nesprávné, vyrozumí o této skutečnosti Ústav a vyčká jeho vyjádření. Ústav je povinen toto vyjádření plátcovi důchodu zaslat do 90 dní ode dne doručení žádosti o vyjádření; o dobu, než Ústav zašle své vyjádření nebo nové potvrzení o funkci, nebo než potvrzení o funkci zruší, se prodlužuje lhůta pro vydání rozhodnutí o snížení důchodu.

§ 114a

(1) Řízení o snížení starobního důchodu představitele se zahajuje z moci úřední.

(2) Směřují-li námitky proti obsahu potvrzení o funkci, požádá plátce důchodu Ústav o vyjádření k námitkám. Ústav je povinen toto vyjádření plátcovi důchodu zaslat do 90 dnů ode dne doručení žádosti o vyjádření; o dobu, než Ústav zašle své vyjádření, se prodlužuje lhůta pro vydání rozhodnutí o námitkách. Ústav ve svém vyjádření uvede skutečnosti, proč je potvrzení o funkci správné, nebo vydá nové potvrzení o funkci anebo potvrzení o funkci zruší. V novém potvrzení o funkci však nelze uvést delší dobu výkonu funkce představitele, než jaká byla v původním potvrzení o funkci. Plátce důchodů je tímto vyjádřením Ústavu, novým potvrzením o funkci anebo zrušením potvrzení o funkci vázán; toto vyjádření, nové potvrzení o funkci nebo oznámení Ústavu o zrušení potvrzení o funkci se doručuje účastníku řízení spolu s rozhodnutím o námitkách.

(3) Potvrzení o funkci je přezkoumatelné soudem v řízení o žalobě proti rozhodnutí plátce důchodu. Pro účely přezkumného řízení soudního posuzuje správnost potvrzení o funkci Ústav.

§ 114b

(1) Ústav pro účely vypracování seznamu představitelů, potvrzení o funkci, vyjádření podle § 114a odst. 2 a posouzení správnosti potvrzení o funkci podle § 114a odst. 3 využívá údaje a dokumenty, které nabyl v rámci své činnosti. Ústav dále pro tyto účely využívá údaje a dokumenty Archivu bezpečnostních složek, Národního archivu, Vojenského ústředního archivu – Vojenského historického archivu, Správního archivu Ministerstva obrany, Vojenského historického ústavu a státních oblastních archivů; tyto subjekty jsou povinny poskytnout Ústavu na jeho žádost potřebnou součinnost bez zbytečného odkladu.

(2) Ústav je oprávněn požadovat informace, osobní údaje a potřebnou součinnost pro účely uvedené v odstavci 1 od orgánů sociálního zabezpečení a od dalších státních orgánů a institucí; Ústav v žádosti o tuto součinnost uvede ustanovení zákona, o který svoji žádost opírá, účel, pro který součinnost požaduje, a rozsah údajů, které požaduje. Tyto orgány a instituce jsou povinny požadované informace, osobní údaje a potřebnou součinnost poskytnout. Informace a osobní údaje mohou být vyžádány a předávány i v elektronické podobě, a to též způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(3) Ústav je oprávněn zpracovávat v rozsahu potřebném k plnění povinností podle tohoto zákona osobní údaje o představitelích včetně vedení informačního systému o představitelích.

(4) Údaje o představitelích včetně doby výkonu funkce představitele jsou součástí registru pojištěnců.“

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Čl. IV

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 113/1997 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 437/2003 Sb., zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 153/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 221/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 11/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona

č. 250/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 259/2017 Sb., zákona č. 310/2017 Sb., zákona č. 92/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 315/2019 Sb., zákona č. 255/2020 Sb., zákona č. 285/2020 Sb., zákona č. 540/2020 Sb., zákona č. 286/2021 Sb. a zákona č. 216/2022 Sb., se mění takto:

1. § 5a zní:

„§ 5a

(1) Vyměřovacím základem zaměstnavatele je

- a) částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jeho zaměstnanců uvedených v § 3 odst. 3, kteří nevykonávají práce člena výjezdové skupiny zdravotnické záchranné služby, operátora zdravotnického operačního střediska a pomocného operačního střediska zdravotnické záchranné služby a záchranáře horské služby (dále jen „zdravotnický záchranář“),
- b) částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jeho zaměstnanců uvedených v § 3 odst. 3, kteří vykonávají práce zdravotnického záchranáře.

(2) Vykonával-li zaměstnanec v kalendářním měsíci práce zdravotnického záchranáře i jiné práce, je pro účely odstavce 1 písm. b) vyměřovacím základem zaměstnance, který vykonává práce zdravotnického záchranáře, poměrná část vyměřovacího základu odpovídající době, po kterou vykonával práce zdravotnického záchranáře, a to po zaokrouhlení na celé koruny směrem nahoru; pro účely odstavce 1 písm. a) je vyměřovacím základem zaměstnance zbylá poměrná část vyměřovacího základu, a to po zaokrouhlení na celé koruny směrem dolů.“

2. V § 7 odst. 1 písm. a) se za slovo „základu“ vkládají slova „uvedeného v § 5a odst. 1 písm. a)“.

3. V § 7 odst. 1 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b), které zní:

„b) u zaměstnavatele

1. v roce 2023 26,8 % z vyměřovacího základu stanoveného podle § 5a odst. 1 písm. b), z toho 2,1 % na nemocenské pojištění, 23,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti,
2. v roce 2024 27,8 % z vyměřovacího základu stanoveného podle § 5a odst. 1 písm. b), z toho 2,1 % na nemocenské pojištění, 24,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti,
3. v roce 2025 28,8 % z vyměřovacího základu stanoveného podle § 5a odst. 1 písm. b), z toho 2,1 % na nemocenské pojištění, 25,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti,
4. počínaje rokem 2026 29,8 % z vyměřovacího základu stanoveného podle § 5a odst. 1 písm. b), z toho 2,1 % na nemocenské pojištění, 26,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti,“.

Dosavadní písmena b) až e) se označují jako písmena c) až f).

4. V § 9 odst. 2 se za slova „podle § 5a“ vkládají slova „odst. 1 písm. a) a vyměřovacího základu stanoveného podle § 5a odst. 1 písm. b)“.
5. V § 11 větě první se slova „jsou povinni platit [§ 7 odst. 1 písm. a)]“ nahrazují slovy „je povinen platit [§ 7 odst. 1 písm. a) a b)]“.
6. V § 14 odst. 1 se text „písm. c)“ nahrazuje textem „písm. d)“.

Čl. V

Přechodné ustanovení

Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti se za období přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona stanoví podle zákona č. 589/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona č. 323/2021 Sb.

Čl. VI

Zákon č. 323/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, se mění takto:

1. V čl. I se body 1 a 4 zrušují.
2. V čl. II bodě 1 se slova „2 až“ nahrazují slovy „3 až“.
3. V čl. II se body 2 a 8 zrušují.
4. V čl. II bodě 4 se za větu první vkládá věta „Jde-li o ženu, které vznikl nárok na důchod podle § 61a odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném přede dnem 1. ledna 2023, zvýší se starobní důchod podle bodu 1 bez žádosti; za vychované dítě se pro účely zvýšení podle bodu 1 považuje dítě ženy, které má uvedeno v základních registrech.“.
5. V čl. II bodě 5 větě první se za slova „bodě 4 větě první“ vkládají slova „nebo druhé“ a věta pátá se zrušuje.

6. V čl. II bodě 5 větě páté se slova „lhůtách uvedených ve větě čtvrté nebo páté“ nahrazují slovy „lhůtě uvedené ve větě čtvrté“.

ČÁST PÁTÁ
ÚČINNOST

Čl. VII

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2023, s výjimkou ustanovení čl. VI, které nabývá účinnosti dnem 31. prosince 2022.